

KURS 3 · SPRÅKMODELLER · ØKT 1

Tell ordene

Vi trener en språkmodell med blyant

HVA TROR DU?

Hvordan tror du en KI-chatbot finner ordene den skriver?

Skriv svaret på en lapp.

3 til 5 minutter

Tren modellen

Gutten gikk til skogen. Geita gikk til gutten. Trollet så gutten. Trollet så geita. Geita stanget trollet. Trollet gikk til skogen. Gutten og geita gikk hjem.

punktum → gutten

gutten → gikk

gikk → til

...

Ett ordpar om gangen. Finn ordet i raden og ordet etter i kolonnen. Sett en strek.

7 til 9 minutter

TRINN 2

Bruk modellen

	punktum	gikk	så
trollet	I	I	II

Fire streker. Terningkortet sier: 1–2 er strek 1 (punktum), 3–4 er strek 2 (gikk), 5–8 er strek 3 og 4 (så), 9–10 kast igjen.

Start på punktum. Skriv ordet, gå til raden for det nye ordet, og kast igjen. Punktum avslutter setningen.

6 til 8 minutter · tre setninger per gruppe

TRINN 3

**Står setningene deres i
treningsteksten? Kunne de stått der?**

1 til 2 minutter

Dere har laget en språkmodell

Rutenettet er modellen. Strekene er det den har lært.

Treningsteksten er treningsdataene.

Modellen vet ikke hva en geit er

Den vet bare hvilke ord som fulgte hverandre.

Den kan lage en setning som aldri sto i teksten, og som ikke stemmer med historien, uten å merke det.

Store språkmodeller gjør noe lignende

Oppgaven er å gjette neste ord ut fra ordene foran.

De er trent på enorme mengder tekst. Én kjent modell er trent på rundt 15 billioner orddeler. Og de ser på mye mer enn ett ord bakover.

Terningen er tilfeldigheten

Samme start gir ulike setninger.

Derfor kan en KI-chatbot svare forskjellig på samme spørsmål.

Fakta: 6 til 10 minutter

DISKUSJON

Forstår modellen historien om gutten, geita og trollet?

Hvilken setning fra klassen var mest gal? Hvorfor ble den gal?

Hva ville skjedd med en mye lengre treningstekst?

6 til 10 minutter

Se på lappen fra starten. Skriv:

- Forklar med egne ord hvordan rutenettet velger neste ord.
- Nå tenker jeg ...
- Jeg lurer på ...

3 til 5 minutter · ta vare på rutenettet til neste gang

KILDER

Om opplegget

Inspirert av LLMs Unplugged (Ben Swift, ANU School of Cybernetics, llmsunplugged.org). Treningsteksten, rutenettet og øvelsen er laget for KI på papir.

Store norske leksikon, «språkmodell» (2025). Google Cloud, Vertex AI-dokumentasjonen om tilfeldighet i ordvalget.